

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcu: **A., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., právne zastúpeného *JUDr. A. B., advokátom v B.*, proti žalovanému: **Národná banka Slovenska**, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GUV-2354/2008zo dňa 02.12.2002, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska č. GUV-2354/2008 zo dňa 02. decembra 2008 vo výroku, ktorým bola potvrdená uložená pokuta vo výške 500 000,-- Sk podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ O.s.p. **z r u š u j e** a **v r a c i a** vec žalovanému na ďalšie konanie.

Vo zvyšku žalobu **z a m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozhodnutím č. GUV-2354/2008 zo dňa 02.12.2008 Banková rada Národnej banky Slovenska ako druhostupňový orgán podľa § 32 ods. 2 zákona o dohľade nad finančným trhom napadnuté rozhodnutie Národnej banky Slovenska č. OPK-1752/3/2008 zo dňa 21.07.2008 potvrdila a rozklad spoločnosti A. podaný dňa 07.08.2008 zamietla.

Prvostupňovým rozhodnutím Národná banka Slovenska uložila spoločnosti A., s.r.o., N., IČO: X. sankcie podľa ustanovenia § 144 ods. 12 v spojení s ustanovením § 144 ods. 1 písm. d/ zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“) skončiť nepovolenú činnosť a podľa ustanovenia § 144 ods. 12 v spojení s ustanovením § 144 písm. e/ zákona o cenných papieroch pokutu v sume 500 000,- Sk za porušenie ustanovenia § 61 ods. 1 písm. a/ v spojení s ustanovením § 61 ods. 2 zákona o cenných papieroch platného v čase porušenia tým, že od roku 2002 vykonáva činnosť sprostredkovateľa investičných služieb tak, že prijíma a postupuje pokyny klientov týkajúce sa zastupiteľných cenných papierov obchodníkovi s cennými papiermi.

Žalobca sa včas podanou žalobu na najvyššom súde domáhal, aby súd rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ O.s.p. zrušil rozhodnutie Národnej banky Slovenska zo dňa 21.07.2008 č. OPK-1752/3/2008 a rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 02.12.2008 č.k. GUV-2354/2008 a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. V odôvodnení žaloby uviedol, že žalovaný mu uložil tieto sankcie z dôvodu, že sa stotožnil s názorom, že žalobca je sprostredkovateľom investičných služieb. S týmto názorom sa žalobca nestotožňuje. To, kto je sprostredkovateľom investičných služieb určuje ustanovenie § 61 zákona o cenných papieroch. Zákon o cenných papieroch tak najmä v negatívnom zmysle vymedzuje podmienky na to, aby sa nejaká osoba mohla pokladať za sprostredkovateľa investičných služieb. Ako jednu z troch podmienok, ktoré kumulatívne všetky naraz musia byť splnené, zákon vymedzuje, že sprostredkovateľom nemôže byť osoba, ktorá prijíma finančné prostriedky alebo finančný nástroj (napr. cenný papier) od klienta a nie je tak v postavení dlžníka (či už finančných prostriedkov alebo cenných papierov voči svojmu klientovi).

Podľa § 61 ods. 1 písm. b/ zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch v platnom znení sprostredkovateľom investičných služieb je právnická osoba, alebo fyzická osoba, ktorá nie je oprávnená prijímať peňažné prostriedky alebo finančné nástroje klientov a nemôže sa tak za žiadnych okolností dostať voči svojim klientom do postavenia osoby dlhujúcej peňažné prostriedky alebo cenné papiere.

Žalovaný vo svojich rozhodnutiach podmienku kladenú na sprostredkovateľa investičných služieb podľa ustanovenia § 61 ods. 1 písm. b/ opomína, hoci zákonodarec podmienkou kladenou pod písm. b/, vydeľuje vlastnú činnosť osoby z okruhu konaní, na základe ktorých je osoba považovaná za sprostredkovateľa. Ak žalovaný nerešpektujúc podmienku ustanovenia § 61 ods. 1 písm. b/ zákona o cenných papieroch žalobcu za sprostredkovateľa považuje aj napriek tomu, že vo svojom druhostupňovom rozhodnutí zo dňa 02.12.2008 na str. 7 rozhodnutia sám žalovaný konštatuje, že spoločnosť A. má s komitentom uzatvorenú zmluvu o pôžičke, na základe ktorej komitent poskytuje A. peňažnú pôžičku, čím sa komitent dostáva do pozície veriteľa a veriteľ je tretia osoba, ktorá má so spoločnosťou A. uzatvorenú zmluvu o pôžičke, na základe, ktorej spoločnosť A. poskytuje peňažnú pôžičku, čím sa spoločnosť A. dostáva do pozície dlžníka. Žalobca je v postavení

dlžníka voči svojmu spolupracovníkovi celý čas. Pre vedomosť o tejto skutočnosti, Úrad pre finančný trh, predchodca vo výkone dohľadu, dal stanovisko, že žalobca nepotrebuje povolenie na vykonávanie činnosti sprostredkovateľa investičných služieb a žalobca konal v dobrej viere v platnosť a správnosť tohto stanoviska. Žalobca je v ním realizovanom vzťahu jednou zo strán. Žalobca je sám zmluvnou stranou vo vzťahu na základe zmluvy o pôžičke, ktorej vrátenie iba zabezpečuje bezodplatným zabezpečovacím prevodom cenných papierov v prospech druhej strany, pretože sa tak s druhou stranou dohodol. Jeho spolupracovník nie je investor a špekulant na burze, ale bez možnosti s cennými papiermi do splatenia dlhu s nimi disponovať, je iba držiteľom dočasnej zábezpeky. Naopak žalobca kupuje americké štátne dlhopisy, bezplatne ich spolupracovníkom prevádza a hradí poplatky za vedenie účtu. Žalovaný kladie žalobcovi za vinu, že zmluvne určuje obchodníka s cennými papiermi, u ktorého je spolupracovník povinný si založiť účet. To však je iba kvôli tomu, že s obchodníkom s cennými papiermi boli dohodnutí na tom, že poplatky za prevod a vedenie účtu hradí žalobca – spoločnosť. Iba určením obchodníka s cennými papiermi, kde si má spolupracovník založiť účet, žalobca mohol garantovať tú skutočnosť, aby si prípadný iný spolupracovníkom zvolený obchodník s cenným papiermi nepýtal od spolupracovníka úhradu rôznych poplatkov, ktoré by inak musel znášať sám. Tvrdenie žalovaného, že ide o sprostredkovanie tretím osobám nákupu žalobcom už kúpených cenných papierov postráda logiku. Žalobca nie je sprostredkovateľ, ale zmluvná strana v danom vzťahu v postavení dlžníka.

Žalobca nesúhlasí ani s tvrdením žalovaného, že pri zabezpečovacom prevode cenných papierov nejde o bezodplatný prevod, ale o prevod odplatný. Primárnym vzťahom je vzťah zo zmluvy o pôžičke a na pôžičke závislým vzťahom je vzťah zo zabezpečovacieho prevodu a nie naopak. Ani v zmluvách nie je uvedené, že žalobca nesplatí svoj dlh spolupracovníkovi po uplynutí doby pôžičky a nebude požadovať spätný prevod cenných papierov. Žalovaný toto iba predpokladá a predpokladá to mylne. Žalovaný si zamieňa kúpu so zabezpečením. Žalobca nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že vlastne zisk z tohto obchodu sú požičané peniaze. Žalovaný zrejme nerozlišuje medzi vlastným majetkom a požičaným majetkom, pričom požičaným majetkom spoločnosť musí po uplynutí času vrátiť, nie je preto možné ho považovať za zisk. Žalovaný nezohľadnil argumentáciu žalobcu, čím svojvoľne vylúčil ustanovenie zákona o cenných papieroch, navodil tak situáciu, akoby mal medzi sprostredkovateľov investičných služieb žalobca patriť. Žalobca ďalej namietal výšku sankcií, procesný postup žalovaného, keď poverenie zo dňa 26.10.2006 č.k. UDK-17667/2006 nebolo vydané správne, o čom svedčí aj skutočnosť, že žalovaný vydal nové poverenie zo dňa 04.12.2006 č.k. UDK-17667/2006/2, až po skončení dohľadu na mieste, aby nedostatok prvého poverenia napravil.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 26.02.2009 navrhoval, aby najvyšší súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. Uviedol, že žalobca uzatváral s klientmi 4 druhy zmlúv, ktoré boli vzájomne prepojené a ktoré si však v niektorých ustanoveniach odporujú: napr. z komisionárskej zmluvy o sprostredkovaní kúpy a predaja cenných papierov vyplýva, že pôžička má byť splatená prevodom v dvoch kusoch cenných papierov, avšak zo zmluvy

o pôžičke vyplýva, že pôžička je splatená (včítane úrokov) uplynutím 20 roku proti spätnému prevodu vlastníckeho práva k dvom kusom cenných papierov. Žalobca uvedenú činnosť vykonával opakovane dlhodobo vo veľkom rozsahu a uzatvoril viac ako 2000 zmlúv a pokynov (podľa zistení žalovaného) od roku 2002 do roku 2006. Vyššie uvedená činnosť žalobcu napĺňa znaky činnosti sprostredkovateľa investičných služieb tak, ako je definovaná v § 61 ods. 1 písm. a/ zákona o cenných papieroch, a to tým, že žalobca odovzdával vypracované komisionárske zmluvy spolupracovníkom spolu s pokynmi na prevod cenných papierov, poskytoval rozhodujúce údaje a potrebné informácie týkajúce sa obchodníka s cennými papiermi a prevodu cenných papierov S. Žalobca komisionárske zmluvy podpísané spolupracovníkmi spolu s pokynmi na vykonanie prevodu práv k cenným papierom preberal od spolupracovníkov a sprostredkoval ich odovzdanie do R., o.c.p., a.s., čím zabezpečoval kontakt medzi obchodníkom s cennými papiermi a tretími osobami. Žalobca vykonával od roku 2002 činnosť sprostredkovateľa investičných služieb tým, že prijímal a postupoval pokyny klientov týkajúce sa zastupiteľných cenných papierov obchodníkovi s cennými papiermi, čím porušil ustanovenie § 61 ods. 1 písm. a/ spolu s § 61 ods. 2 zákona o cenných papieroch platného v čase porušenia a to napriek skutočnosti, že žalobca na takúto činnosť nemal zákonom predpísané povolenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný podľa § 246c ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 33 zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších zmien a doplnkov a po preskúmaní napadnutých rozhodnutí žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia nie sú v súlade so zákonom vo výroku, ktorým bola potvrdená uložená pokuta vo výške 500 000,-- Sk a preto ich podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Vo zvyšku žaloby týkajúcej sa základu nároku t.j. existencie porušených povinností a uloženej sankcie skončiť nepovolenú činnosť porušenie zákona nezistil, preto žalobu v tejto časti zamietol, pričom sa stotožnil odôvodnením žalovaného, že žalobca vykonával činnosť sprostredkovateľa investičných služieb tým, že prijímal a postupoval pokynu klientov týkajúcej sa zastupiteľných cenných papierov obchodníkovi s cennými papiermi. Túto činnosť posúdil žalovaný v rámci správnej úvahy.

Konateľka žalobcu Mgr. Ľ. L. na pojednávaní pred najvyšším súdom dňa 09.09.2010 zdôrazňovala, že žalobca nebol povinný a nemal mať licenciu na sprostredkovanie investičných služieb, keďže požiadal Úrad pre finančný trh o posúdenie zamýšľanej činnosti a úradu boli predložené všetky zmluvy, aj tie ktoré sa netýkali cenných papierov. Na rokovaníach s bývalým regulátorom aj obchodníkom s cennými papiermi boli predkladané ďalšie listinné materiály, rokovania sa uskutočnili niekoľkokrát. Úrad pre finančný trh riadne preskúmal zamýšľanú podnikateľskú činnosť žalobcu a konštatoval, že nejde o investičnú službu. Konateľka žalobcu poukázala na obsah žiadosti o posúdenie v spojitosti so zákonom č. 566/2001 Z.z. a na odpoveď Úradu pre finančný trh č. 100/2004-G-4 zo dňa 20.01.2004.

Podľa § 245 ods. 2 O.s.p. pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí alebo hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť právneho rozhodnutia.

Najvyšší súd konštatuje, že na vyhodnotenie činnosti žalobcu sa vzťahuje správna úvaha žalovaného. Skutočnosť, že správne uváženie v danom prípade bolo nevyhnutné potvrdzuje i procesný postup predchádzajúci začiatku činnosti žalobcu, keď žalobca požiadal Úrad pre finančný trh o posúdenie zamýšľanej činnosti. Žalobca konal dobromyseľne v dôvere v stanovisko, ktoré mu predložil Úrad pre finančný trh. To však neznamená, že toto stanovisko Úradu pre finančný trh je záväzné i pre Národnú banku Slovenska a Národná banka Slovenska na základe vlastného šetrenia v rámci výkonu dohľadu nemôže dospieť k inému právnemu záveru. V rámci správnej úvahy Národná banka Slovenska vyhodnotila činnosť vykonávanú žalobcom, ako činnosť sprostredkovateľa investičných služieb, na ktorú žalobca nemal povolenie. Tento úsudok bol vykonaný v rámci správneho uváženia podľa § 245 ods. 2 O.s.p. Najvyšší súd nezistil, vybočenie z medzí a hľadísk ustanoveným zákonom, ani z medzí formálnej logiky a preto sa v tejto časti stotožnil s právnym názorom Národnej banky Slovenska. Skutočnosť, že skončiť nepovolenú činnosť bola určená napadnutým rozhodnutím však spôsobuje, že išlo o vyhodnotenie nepovolenej činnosti s účinkami ex nunc a pokiaľ žalobca konal v dôveru predchádzajúce stanovisko Úradu pre dohľad nad finančným trhom, je možné vyvodzovať zodpovednosť žalobcu iba od momentu, kedy sa na základe konštitutívneho rozhodnutia Národnej banky Slovenska dozvedel, že ide o nepovolenú činnosť. Tento záver priamo ovplyvňuje dobu vykonávania nepovolenej činnosti, od vyhodnotenia ktorej závisí uloženie sankcie. Najvyšší súd preto napadnuté rozhodnutie Národnej banky Slovenska v časti uloženia sankcie 500 000,-- Sk zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobca mal vo veci neúspech v časti týkajúcej sa základu nároku a v časti sankcie skončiť nepovolenú činnosť. Úspech mal v časti výroku o uloženej sankcii, ktorý bol rozsudkom zrušený. Neúspech žalobcu prevažuje nad jeho úspechom. Súd preto žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 09. septembra 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková